

Göteborg den 12 juni 2023

kn.regeringsprovningsutredningen@regeringskansliet.se

Synpunkter från SFPO i anledning av förfrågan om samråd gällande regeringens roll som prövningsmyndighet i en modern och effektiv miljöprövning

Sveriges Fiskares PO (SFPO) företräder cirka 250 fiskefartyg som är verksamma inom det demersala fisket. Våra medlemmar bedriver fiske på naturens och förvaltarens villkor. Vi har medlemmar längs hela den svenska kusten, från Koster till Haparanda. SFPO står för ett långsiktigt hållbart fiske och våra medlemmar är bland de bästa när det handlar om skonsamhet, selektivitet och kvalitet.

Regeringsprovningsutredningen har tillsatts för att utreda regeringens roll som prövningsmyndighet på vissa delar av miljöområdet; genom utskick har berörda erbjudits tillfälle att lämna skriftliga synpunkter på de frågor som utredningen har att ta ställning till samt vissa angivna frågor. SFPO:s synpunkter, framtagna under tidspress, återges nedan:

Inledningsvis och av relevans i detta hänseende vill SFPO framföra stark kritik mot det sätt varpå regeringen fattat beslut i fråga om tillstånd till de marina vindkraftparkerna Kattegatt Syd och Galene ([De havsbaserade vindkraftsparkerna Galene och Kattegatt Syd beviljas tillstånd - Regeringen.se](#)). Frånvaron av tillräcklig beredning lyser klart tillsammans med en avsaknad av en sund samlad bedömning, något som nu har lett till en situation där basnäringen yrkesfiske kommer att utestängas från ett område som nyttjats sedan länge och av flera generationer yrkesfiskare. I tillståndsbesluten återfinns inga överväganden avseende vare sig yrkesfiskets licenser, hävdvunna rättigheter jämlikt gamla Jordabalkens bestämmelser eller ekonomisk kompensation för det faktum att de berörda yrkesfiskarna kommer att stängas ute från ett område som är nödvändigt för deras utkomst.

SFPO biträder uppfattningen att regeringen endast ska vara överinstans om frågan rymmer klara politiska prioriteringar. SFPO anser att det är lämpligt att ändra nuvarande beslutsordning så att en förvaltningsmyndighet eller domstol prövar ärenden i stället för regeringen.

Det är korrekt som anges i Dir. 2022:26, s. 4 under rubriken ”Uppdraget att utreda...” att ett stort antal ansökningar om vindkraftsverksamhet enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon kan förväntas under de kommande åren. En stor dragik i denna del återfinns i det faktum att lagstiftaren inte i tid har säkerställt en fungerande ordning för detta. Att det förhåller sig så har synliggjorts tydligt i och med regeringens beslut i fråga om vindparkerna Kattegatt Syd och Galene, se ovan. Vindparkerna hade, med en annan placering, kunnat bidra positivt till Sveriges elproduktion utan att skada basnäringen yrkesfiske.

SFPO anser med avseende på beredningen av tillståndsansökningar för vindkraftparker i svenskt ekonomisk zon att länsstyrelsen ska ansvara för beredningen, men att denna ska ske i samarbete med relevanta myndigheter, såsom exempelvis för fiskets vidkommande: Statens jordbruksverk och Havs- och vattenmyndigheten. Det är helt enkelt inte rimligt att basnäringen yrkesfiske ska kunna utestängas från sina viktigaste fiskeplatser i Kattegatt på sätt som nu har skett med vindparkerna Kattegatt Syd och Galene.

I tilläggsdirektiv till Regeringsprövningsutredningen, Dir. 2023:69, omtalas på s. 2 i första stycket (slutet) livsmedelsförsörjning. Den har *de facto* åsidosatts i regeringens bedömning vad gäller tillåtligheten av vindparkerna Kattegatt Syd och Galene, se ovan. Svenskt yrkesfiske sades, av den dåvarande ministern, vid pandemin Covid-19:s utbrott, vara en samhällsviktig verksamhet, detta är något som dessvärre glömdes bort lika snabbt som det uttalades (när livsmedelstransporterna kunde fortsätta som vanligt). Det är dock viktigt att ha i åtanke att i en situation där livsmedel ej kan transporteras så kommer svenskt livsmedelsproduktion att vara av största betydelse och det är därför av betydelse att värna den om en sådan situation uppkommer.

SFPO anser att regeringen bör kunna lämna tillbaka mål eller ärenden till domstol eller miljöprövningsdelegation utan åtgärd.

Med avseende på vad som sägs på s. 6 i tilläggsdirektiven om ”Uppdraget att utreda om frågor om kompensation till enskilda sakägare eller ersättning är undantagna från regeringens prövning” vill framföras att det för yrkesfisket framstår som mycket besynnerligt att regeringen fattar beslut om att ta områden, som använts som viktiga fiskeplatser i generationer och som är av riksintresse för yrkesfisket, i anspråk för annan verksamhet än fisket, utan att regeringen uttalar sig i frågan om ekonomisk kompensation till det ekonomiskt skadelidande yrkesfisket. Med avseende på marina vindkraftparker blir konsekvensen att skadelidande yrkesfiskare ska initiera skadestandsprocesser vid allmän domstol, något som inte framstår som rimligt vid en samlad bedömning. Vad gäller marina vindkraftparker är yrkesfiskare verksamma i området sakägare fullt ut. SFPO anser således att frågan om kompensation till enskilda sakägare eller ersättning inom ramen för en tillståndsprocess måste falla inom regeringens prövning.

SFPO anser inte att regeringen bör pröva ärenden om tillstånd enligt 7:28 a MB när den verksamhet som ska prövas även är föremål för krav på tillstånd enligt 5 § lagen om Sveriges ekonomiska zon och 3 § lagen om kontinentalsockeln.

Nedan besvaras vissa av de frågor som ställs i förfrågan av den 29 maj (de åtta frågorna numrerade 1 – 8):

1. De myndigheter som behöver ha möjlighet att begära överlämnande av mål till regeringen enligt 21:7.2 MB är Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt självfallet Försvarmakten.

2. Intressekonflikter av samhällsbetydelse.

3. –

4. –

5. –

6. –

7. –

8. Nej, regeringen ska inte pröva N2000-frågan för en verksamhet som kräver tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon och/eller kontinentalsockellagen.

SVERIGES FISKARES PO

Peter Ronelöv Olsson
Ordförande

Fredrik Lindberg
Ombudsman